

Sygn. akt VI Ka 151/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie :

przewodniczący – sędzia Daniel Strzelecki

protokolant Agnieszka Telega

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2022 r.

sprawy Ł. D. ur. (...) w J.

s. W., K. z domu K.

obwinionego z art. 65 § 2 kw

z powodu apelacji, wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 20 października 2021 r. sygn. akt II W 962/21

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec obwinionego Ł. D.;

II. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki w kwocie 50 złotych za postępowanie odwoławcze oraz opłatę w kwocie 30 złotych.

Sygn. akt VI Ka 151/22

UZASADNIENIE

Ł. D. został przed Komisariat I Policji w J. obwiniony to, że w dniu 8 kwietnia 2021r. około godz. 17:10 na ul. (...) na wysokości nr (...)wbrew obowiązkowi, nie udzielił umundurowanemu funkcjonariuszowi Policji uprawnionemu z mocy ustawy do legitymowania informacji co do miejsca zatrudnienia, tj. o wykroczenie z art. 65§2 k.w.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem zaocznym z dnia 20 października 2021r. w sprawie sygn. akt II W 962/21:

I. uznał obwinionego Ł. D. za winnego popełnienia zarzucanego czyn, opisanego w części wstępnej, tj. wykroczenia z art. 65§2 k.w. i za to na podstawie art. 65§2 k.w. wymierzył mu karę 100zł grzywny;

II. zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki postępowania w wysokości 120zł oraz wymierzył mu 30zł opłaty.

Apelację od powyższego wyroku przed upływem terminu do złożenia wniosku o przekład jego uzasadnienia przedstawionego w formie ustnej wywiódł osobiście obwiniony Ł. D. i chociaż nie wskazał precyzyjnie, jakiego rozstrzygnięcia oczekiwał, niemniej jednak wywodząc, że „(...) policyjny wniosek o ukaranie zasługuje na umorzenie w całości”, bezsprzecznie domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie go od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia.

Uzasadniając zajęte stanowisko procesowe Ł. D. podniósł, że podjęta wobec niego przez funkcjonariuszy policji w dniu 8 kwietnia 2021r. interwencja była bezprawna, bowiem jej przyczyną był brak zasłonięcia ust i nosa масечką ochronną. Zwrócił uwagę na to, że skoro przepis nakładający w tym czasie obowiązek zakrywania ust i nosa został wprowadzony rozporządzeniem, natomiast art. 1§1 k.w. stanowi, że odpowiedzialności za wykroczenie podlega tylko ten, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy zabroniony przez ustawę obowiązująca w czasie jego popełnienia, to poszukiwanie znamion wykroczenia w przepisie rangi podustawowej, stało nie tylko w sprzeczności z tym zacytowanym unormowaniem, ale także z art. 42 ust. 1 Konstytucji stanowiącym, że odpowiedzialności karnej podlega tylko ten, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźną kary przez ustawę w czasie jego popełnienia. Zwrócił skarżący wreszcie uwagę na to, że art. 116§1a k.w., na podstawie którego funkcjonariusz policji próbował nałożyć na niego mandat, penalizował czyny zabronione przez ustawę, a nie przez rozporządzenie, natomiast obowiązek zakrywania ust i nosa znajdował swoje źródło w rozporządzeniu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Obwiniony Ł. D. zaskarżając wyrok zakwestionował dokonaną przez Sąd Rejonowy wykładnię prawa materialnego, a to art. 116§1a k.w. wywodząc, najogólniej rzecz ujmując, że skoro funkcjonariusze policji nie mieli podstawy prawnej do legitymowania go w dniu 8 kwietnia 2020r. w związku z tym, że nie zakrył ust i nosa масечką ochronną, jako że taki obowiązek na nim nie ciążył, bowiem został w formie podustawowej, tj. rozporządzeniem, wprowadzony do porządku prawnego, to nie miał obowiązku podawać im swoich danych, w tym miejsca zatrudnienia.

Zapatrywanie Ł. D. było błędne. Nie dostrzegając najwyraźniej skarżący, że typowi czynu zabronionego statuowanemu w art. 116§1a k.w. ustawodawca nadał postać unormowania blankietowego, a więc takiego, który wysławiając część znamion, w tym normę sankcjonującą, w pozostałym zakresie znajdował dopełnienie w innych aktach prawnych. Normy blankietowe (ramowe, ślepe, otwarte) nie zawierają bowiem kompletu znamion ustawowych, przez co zostają one uzupełnione przez znamiona znajdujące się poza danym aktem normatywnym.

Przenosząc to spostrzeżenie na grunt standardów konstytucyjnych należało wskazać, że konstytucyjna zasada wyłączności ustawy w sferze praw człowieka nie wyklucza przekazywania pewnych kwestii dotyczących typizacji czynu zabronionego, a więc związanych z urzeczywistnianiem tychże praw, unormowaniom rangi rozporządzeń. Nie rozwijając tego zagadnienia, bowiem należało zaliczyć je do kanonu prawa karnego materialnego, należało poprzestać na wskazaniu, że ustawa w sposób kompletny musi regulować wszystkie zagadnienia o istotnym znaczeniu dla urzeczywistnienia wolności i praw człowieka, co oznacza, że w formie rozporządzenia mogą być uregulowane tylko kwestie, które nie mają istotnego znaczenia do tych zagadnień. Odsyłając do powszechnie aprobowanych w orzecznictwie i doktrynie wypowiedzi traktujących na ten temat, a podsumowanych w uzasadnieniach wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2003r., P 10/02, OTK-A 2003/6/62 i z dnia 20 lutego 2001r., P 2/00, OTK 2001/2/32 czy w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia z dnia 8 kwietnia 2021r., II KK 96/21, LEX nr 3220091, należało wskazać, że statuowanie typu czynu zabronionego z art. 116§1a k.w. nie uchybiało zasadzie nullum crimen, nulla poena sine lege. Rzecz bowiem w tym, że w unormowaniu tym statuowano precyzyjnie normę sankcjonującą dodając, że penalizacji podlegają zachowania polegające na nieprzestrzeganiu m.in. nakazów określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Tymczasem w obowiązującym w dniu 8 kwietnia 2021r. art. 46a ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi przewidziano, że w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego, rodzaj stosowanych rozwiązań - w zakresie określonym w art. 46b (...). To ostatnie unormowanie według jego brzmienia w dniu 8 kwietnia 2021r. przewidywało zaś w pkt 13, że w rozporządzeniu

tym można ustanowić nakaz zakrywania ust i nosa, w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu.

Dokonując zatem prawnokarnej oceny tych zacytowanych przepisów w kontekście standardów konstytucyjnych, należało wskazać, że zarówno kara za zachowanie polegające na nieprzestrzeganiu nakazów opisanych w ustawie traktującej o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, jak i same nakazy zostały precyzyjnie opisane w przepisach rangi ustawowej. Delegacja ustawowa opisana w art. 46a powołanej ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. upoważniała zatem do ustanowienia w rozporządzeniu opisanych szczegółowo w art. 46b tego aktu normatywnego zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków. To zaś oznaczało, że zrekonstruowanie wszystkich znamion wykroczenia stypizowanego w art. 116§1a k.w. opierało się na treści norm wysłowionych w ustawach. W rozporządzeniu wydanym zaś na mocy delegacji ustawowej zawartej w przywołanym art. 46a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, a to w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2021.512), które obowiązywało w czasie poddanego pod osąd w niniejszym procesie zachowania obwinionego, ustalono jedynie zagadnienia spoza obszaru typizacji czynu zabronionego, bowiem w jego §1 określono jedynie, że obszarem, na którym wystąpił stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast w §25 ust. 1 pkt 2 lit. a nakazano do dnia 7 maja 2021r. zakrywanie, przy pomocy maseczki, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych.

Sąd Okręgowy orzekający w niniejszym postępowaniu w całości aprobował przywołany w apelacji Ł. D. pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 marca 2021r., II KK 422/20, LEX nr 3177785, zgodnie z którym „W sytuacji, gdy funkcjonariusz organu państwowego lub upoważnionej do legitymowania instytucji żąda podania wskazanych w przepisie danych osobowych w wypadku, gdy nie ma do tego podstawy prawnej, obywatel może odmówić podania danych osobowych bez konsekwencji prawnych”. Zasada ta jednak nie znajdowała zastosowania w przedmiotowej sprawie. Jak już bowiem wskazano, skoro skarżący niezasadnie założył, że funkcjonariusze policji nie mieli podstawy prawnej upoważniającej do legitymowania go w dniu 8 kwietnia 2021r. w związku z tym, że przebywając na ogólnodostępnej drodze, a to ul. (...) w J., nie zakrywał, przy pomocy maseczki, ust i nosa, toteż jego odmowa podania policjantom miejsca zatrudnienia była prawnokarnie relewantna w kontekście brzmienia art. 65§2 k.w.

Sąd Odwoławczy podzielił zatem stanowisko Sądu I instancji, że Ł. D. poddanym osądowi zachowaniem wyczerpał znamiona ustawowe wykroczenia z art. 65§2 k.w. Apelacja nie zawierała żadnych podlegających uwzględnieniu argumentów, które czyniłyby zasadnymi postawione zarzuty i zgłoszony wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie obwinionego od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Zastrzeżeń Sądu II instancji nie budziła również, jako zgodna z dyrektywami wymienionymi w art. 33 k.w., wymierzona Ł. D. kara grzywny w kwocie 100zł. Wysokość tej wymierzonej mu kary uwzględniała przy tym dyspozycje art. 24§1 i 2 k.w., co wprost wynikało z motywów zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że zachowanie obwinionego wymagało reakcji w postaci kary, jednak skoro nie uniemożliwiło funkcjonariuszom policji ustalenia tożsamości obwinionego, a przez to nie utrudniło im realizowania czynności służbowych, jak i prowadzenia samego postępowania wykroczeniowego, to wystarczające okazało się wymierzenie jej w stosunkowo niskiej kwocie. Sąd Okręgowy nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia apelacji obwinionego, na podstawie art. 437§1 k.p.k. w zw. z art. 109§2 k.p.s.w. zaskarżony wyrok, jako trafny i prawidłowy, utrzymał w mocy.

O kosztach sądowych za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 636§1 k.p.k. w zw. z art. 119 k.p.s.w. oraz w myśl art. 3 ust. 1 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych, obciążając Ł. D. wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 50zł oraz opłatą sądową w kwocie 30zł. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zwolnienia obwinionego z kosztów postępowania.